

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2026:1637) om insatser inom socialtjänsten när samtycke saknas

SFS 2026:1638

Publicerad
den 26 augusti 2026

Utfärdad den 20 augusti 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2026:1637) om insatser inom socialtjänsten när samtycke saknas

dels att nuvarande 9 kap. 6 § ska betecknas 9 kap. 8 §,

dels att 7 kap. 1 och 2 §§, 8 kap. 2 § och 10 kap. 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 9 kap. 6 § ska sättas närmast före 9 kap. 8 §,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 5 a kap., och tio nya paragrafer, 6 kap. 9–16 §§ och 9 kap. 6 och 7 §§, och närmast före 6 kap. 9, 15 och 16 §§ och 9 kap. 6 § nya rubriker av följande lydelse.

5 a kap. Elektronisk övervakning av villkor om att uppehålla sig i bostaden

Förutsättningar för elektronisk övervakning

1 § Ett särskilt villkor som socialnämnden har beslutat om enligt 4 kap. 3 § 5 får, helt eller delvis, kompletteras med ett beslut om elektronisk övervakning om det är nödvändigt för att kontrollera efterlevnaden av villkoret.

Ett beslut om elektronisk övervakning får meddelas endast om det på grund av konkreta omständigheter finns skäl att anta att

1. barnet eller den unge inte kommer att följa det särskilda villkoret, och
2. den elektroniska övervakningen behövs för att förhindra eller förebygga att barnet eller den unge ägnar sig åt brottslig verksamhet.

2 § Ett beslut om elektronisk övervakning får meddelas endast om skälen för övervakningen väger tyngre än det intrång eller men i övrigt som övervakningen innebär för barnet eller den unge.

Ett beslut om elektronisk övervakning får inte meddelas

1. för barn som är under 13 år, eller
2. om sådan övervakning av barnet eller den unge verkställs enligt bestämmelser i annan lag.

Ansökan och beslut

3 § Beslut om elektronisk övervakning meddelas av förvaltningsrätten efter ansökan av socialnämnden.

¹ Prop. 2025/26:295, bet. 2025/26:SoU39, rskr. 2025/26:433.

Om rätten beslutar att barnet eller den unge får övervakas elektroniskt ska tid och plats för övervakningen samt övervakningens varaktighet anges i beslutet.

- 4 §** Socialnämndens ansökan ska innehålla en redogörelse för
- barnets eller den unges förhållanden,
 - de konkreta omständigheter som utgör grund för att barnet eller den unge behöver övervakas elektroniskt,
 - tidigare vidtagna åtgärder,
 - vilken information som har lämnats till barnet eller den unge och på vilket sätt den har lämnats, och
 - barnets och vårdnadshavarens eller den unges inställning till den elektroniska övervakningen.
- Ansökan ska även innehålla en kopia av nämndens beslut om det särskilda villkor som ska kontrolleras med hjälp av elektronisk övervakning.

Statens institutionsstyrelse ansvarar för verkställigheten

5 § Statens institutionsstyrelse ansvarar för verkställigheten av den elektroniska övervakningen. I det ansvaret ingår att skyndsamt kontrollera vad larm från den elektroniska övervakningen beror på.

Montering och borttagning av utrustning

6 § Statens institutionsstyrelse ska montera den utrustning som behövs för den elektroniska övervakningen. Vid monteringen ska en socialsekreterare närvara.

När den elektroniska övervakningen har upphört ska myndigheten genast ta bort den utrustning som har använts för övervakningen.

Om en ny ansökan om elektronisk övervakning handläggs i förvaltningsrätten när övervakningen upphör får myndigheten avvakta med att ta bort utrustningen till dess att rätten har meddelat sitt beslut.

Begäran om Polismyndighetens närvaro

7 § Polismyndigheten ska på begäran av Statens institutionsstyrelse eller socialnämnden närvara vid montage och borttagning av den utrustning som behövs för den elektroniska övervakningen.

En begäran enligt första stycket får göras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att de särskilda befogenheter som anges i 10 och 10 a §§ polislagen (1984:387) behöver användas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Den som gör begäran ska lämna Polismyndigheten de uppgifter om barnet eller den unge och en närstående till honom eller henne som behövs för planeringen och genomförandet av närvaron.

Upplysningsskyldighet för socialnämnden och Statens institutionsstyrelse

8 § När en domstol har beslutat i en fråga om elektronisk övervakning ska socialnämnden genast upplysa Statens institutionsstyrelse om beslutet och lämna de uppgifter som behövs för verkställigheten av övervakningen.

9 § Statens institutionsstyrelse ska, efter kontroll av orsaken till ett larm, genast upplysa socialnämnden om den elektroniska övervakningen har

avbrutits eller om den visar att barnet eller den unge inte följer det särskilda villkor som kontrollen avser. Myndigheten bör även, när det är lämpligt, informera socialnämnden om sådana tekniska problem med utrustningen som inte beror på barnets eller den unges agerande.

10 § Socialnämnden ska genast upplysa Statens institutionsstyrelse när den elektroniska övervakningen helt eller delvis ska upphöra enligt bestämmelserna i 9 kap. 6 och 7 §§.

Uppgifter från den elektroniska övervakningen

11 § Den utrustning som används för den elektroniska övervakningen får vara aktiverad endast under de tider som barnet eller den unge får övervakas enligt domstolens beslut.

Statens institutionsstyrelse ska säkerställa att inga uppgifter tas fram om barnets eller den unges position utanför bostaden eller annan anvisad plats som framgår av domstolens beslut.

12 § Uppgifter från den elektroniska övervakningen får bevaras i högst två månader.

När uppgifterna inte längre får bevaras ska de omedelbart förstöras.

Bemyndigande

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om den elektroniska övervakningen.

6 kap.

Offentligt biträde

9 § Ett offentligt biträde ska förordnas för barnet eller den unge och för barnets vårdnadshavare

1. i mål om elektronisk övervakning, eller

2. när barnet, den unge eller vårdnadshavaren uttrycker en vilja att överklaga socialnämndens beslut i ett ärende om upphörande av elektronisk övervakning.

Ett offentligt biträde ska inte förordnas om det måste antas att behov av biträde saknas.

10 § Om ett offentligt biträde behövs både för ett barn och för barnets vårdnadshavare ska olika biträden förordnas. Om det saknas motstridiga intressen mellan dem, ska dock ett gemensamt biträde förordnas.

11 § Den som är förordnad som ett offentligt biträde enligt 9 § för ett barn som är under 15 år är utan särskilt förordnande också barnets ställföreträdare i det ärende eller mål som förordnandet avser, om det offentliga biträdet inte samtidigt är biträde för vårdnadshavaren.

12 § Den som enligt 9 § har rätt till ett offentligt biträde får själv ansöka om och fullfölja sin talan i fråga om att ett offentligt biträde ska förordnas för honom eller henne.

En ansökan lämnas in till socialnämnden, förvaltningsrätten eller en annan domstol som handlägger målet.

13 § Socialnämnden ska, så snart behov av ett offentligt biträde uppkommer enligt 9 § första stycket 2, anmäla det till förvaltningsrätten.

När en ansökan om ett offentligt biträde kommer in till socialnämnden, ska nämnden skyndsamt lämna över ansökan till den domstol som enligt 14 § ska pröva frågan.

14 § Frågor om offentligt biträde prövas av den domstol som handlägger målet. I fall som avses i 9 § första stycket 2 prövas frågor om offentligt biträde av förvaltningsrätten.

Muntlig förhandling

15 § I mål om elektronisk övervakning ska förvaltningsrätten hålla muntlig förhandling om det inte är uppenbart obehövligt.

Nämndemän i kammarrätten

16 § Vid handläggning av mål om elektronisk övervakning i kammarrätten ska nämndemän ingå i rätten.

7 kap.

1 § Ett beslut om insatser eller särskilda villkor gäller omedelbart.

Ett annat beslut av socialnämnden enligt denna lag gäller också omedelbart, om nämnden inte bestämmer något annat.

Även ett beslut av domstol om elektronisk övervakning gäller omedelbart, om rätten inte bestämmer något annat.

2 § Ett beslut om insatser, särskilda villkor eller elektronisk övervakning ska gälla för en viss tid.

Ett beslut om ett särskilt villkor enligt 4 kap. 3 § 5 om att barnet eller den unge under vissa tider ska uppehålla sig i bostaden eller på en annan anvisad plats som kan likställas med bostad får gälla för högst sex månader i taget.

Ett beslut om elektronisk övervakning får gälla för högst tre månader i taget.

8 kap.

2 § Om barnet eller den unge inte följer ett beslut om insatser, särskilda villkor, provtagning för kontroll av nykterhet och drogfrihet enligt 5 kap. 5 § eller elektronisk övervakning enligt 5 a kap. 3 § får socialnämnden kalla honom eller henne till ett samtal i syfte att förmå barnet eller den unge att följa beslutet.

När det gäller ett barn ska även barnets vårdnadshavare kallas till samtalet.

9 kap.

Upphörande av elektronisk övervakning

6 § Om förutsättningarna för elektronisk övervakning inte längre är uppfyllda ska socialnämnden besluta att övervakningen ska upphöra.

Övervakningen ska också upphöra när

1. det särskilda villkor som kontrollen avser upphör, eller
2. barnet eller den unge börjar övervakas elektroniskt enligt bestämmelser

i någon annan lag.

7 § Om det särskilda villkoret ändras, eller om det enligt 4 kap. 8 § beslutas om ett undantag från villkoret, ska den elektroniska övervakningen upphöra på de tider och platser som inte längre omfattas av villkoret efter ändringen eller undantaget.

10 kap.

1 § Socialnämndens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. insatser till eller särskilda villkor för vårdnadshavare,
2. insatser till eller särskilda villkor för barn och unga,
3. upphörande av elektronisk övervakning, eller
4. vite.

Andra beslut av nämnden enligt denna lag får inte överklagas.

2 § Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten utom i mål om elektronisk övervakning.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

På regeringens vägnar

JAKOB FORSSMED

Susanna Pålsson Alstergren
(Socialdepartementet)